

**Թեմատիկ պլանավորում
«Հայոց պատմություն»
10 -րդ դասարան
Շաբաթական 2 ժամ
Տարեկան 68 ժամ**

Հաս
Մեթոդ
31.08.21

Դասագրքի հեղինակներ՝

Հայոց պատմություն: 10-րդ դաս, ընդհանուր և բնագիտամաթեմատիկական հոսքեր: /Ա. Մելքոնյան, Հ. Ավետիսյան, Ա. Մովսիսյան, Պ. Հովհաննիսյան, Է. Դանիելյան, Վ. Բարխուդարյան, Գ. Հարությունյան, Պ. Չորանյան.— Եր.: «Զանգակ», 2021 .— 240 էջ:

Թեմատիկ պլանը կազմող ուսուցիչներ՝

- Կարինե Ավետիսյան - Արարատի մարզ Վանաշենի միջնակարգ դպրոց
- Տաթև Խաչիկյան - Տավուշի մարզ Դովեղի միջնակարգ դպրոց
- Ալինա Բրուտյան - Երևանի թիվ 195 ավագ դպրոց
- Արմինե Հովհաննիսյան - Կոտայքի մարզ Առինջի Ծառուկյանի անվան միջնակարգ դպրոց
- Վիտալիկ Բագրատյան - Սյունիքի մարզ Խոտի միջնակարգ դպրոց
- Տաթևիկ Սարգսյան - Ա. Շահինյան անվան ֆիզիկամաթեմատիկական հատուկ դպրոց
- Մերի Բաբայան - Երևանի Խ. Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ-ի թիվ 57 հիմնական դպրոց
- Ռիմա Խանգադյան - Վանաձորի Պարույր Սևակի անվան թիվ 30 հիմնական դպրոց
- Անի Տոնոյան - Վաղարշապատի թիվ 12 հիմնական դպրոց
- Անահիտ Մայան - Կոտայքի մարզ, Մեղրաձորի միջնակարգ դպրոց

Պատասխանատու՝

ԿԶՆԱԿ - ի ուսումնական բնագավառների մշակման և զարգացման բաժնի մասնագետ
Հասմիկ Մարգարյան

Նպատակ		Նպաստել հայ պատմագիտական անցած ուղու, հայկական քաղաքակրթության պատկերացման ձևավորման պատմաաշխարհագրական պայմանների վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը:
Վերջնարդյունքներ		Կարողանա - Ներկայացնել հայ պատմագիտական անցած ուղին, հայոց պատմության պարբերաշրջանները: - Բացատրել հայկական քաղաքակրթության ձևավորման պատմաաշխարհագրական պայմանները, հայկական լեռնաշխարհի վարչական բաժանումները
Ժամ	Էջ	Դաս
1/1	3-5	<u>Ներածություն</u> <u>§ 1.«Հայոց պատմություն»-ը ավագ դարոգում</u>
1/2	6-10	<u>§ 2. Հայկական քաղաքակրթության ձևավորման պատմաաշխարհագրական պայմանները</u>
Ա ՄԱՍ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄՆ ՈՒ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄԸ (32 ժամ)		
ԲԱԺԻՆ 1. ՆԱԽՆԱԴԱՐՅԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ (3 ժամ)		
Նպատակ		Նպաստել Հայաստանի տարածքում նախնադարյան հասարակության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, տվյալ ժամանակաշրջանի կարևոր փաստերը բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու կարողությունների զարգացմանը:
Վերջնարդյունքներ		Կարողանա՝ - ներկայացնել և բացատրել մարդու ծագումը՝ ըստ ժամանակակից պատկերացումների, - թվարկել նախնադարի փուլերը, ենթափուլերը և հնավայրերը - բացատրել կրոնի առաջացման նախասկզբնական ձևերը - գնահատել Հայկական լեռնաշխարհում հայտնաբերված արվեստի և գիտության նշանավոր հուշարձաններն ու գտածոները
Ժամ	Էջ	Դաս
1/3	12-15	<u>§ 1. Հայկական Լեռնաշխարհը քարի դարից մինչև Ք.ա. IV հազարամյակը</u>
1/4	16-19	<u>§ 2. Պաշտամունքը: Արվեստը Գիտության տարրերը</u>
ԲԱԺԻՆ 2. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԿԲՆԱՎՈՐՈՒՄԸ (4 ժամ)		
ԳԼՈՒԽ 1. ՀԱՅՈՑ ԾԱԳՈՒՄՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ (2 ժամ)		
Նպատակ		Նպաստել հայկական քաղաքակրթության սկզբնավորման և հայոց ծագումնաբանության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, հայերի ծագման տեղաբնիկության տեսությունը հայերի մասին ավանդազրույցները, Հին Արևելքի սեպագիր սկզբնաղբյուրներում և Աստվածաշնչում Հայաստանի մասին վկայությունները բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու, կարողությունների զարգացմանը:
Վերջնարդյունքներ		Կարողանա

		ներկայացնել հայերի ծագման տեղաբնիկության տեսությունը, չին Արևելքի սեպագիր սկզբնաղբյուրներում և Աստվածաշնչում Հայաստանի և հայերի մասին վկայությունները, հայկական, հունական և վրացական ավանդազրույցները:
Ժամ	Էջ	Դաս
1/5	20-23	§ 1. Հայոց ծագումնաբանության հարցը
1/6	24-27	§ 2. Հայաստանի և հայերի մասին հնագույն գրավոր հիշատակությունները
ԳԼՈՒԽ 2. ՎԱՂ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱՎՈՐՈՒԹՅՆԵՐԸ (Ք.Ա. III ՀԱՉԱՐԱՄՅԱԿ - Ք.Ա. ՀԱՉՐԱՄՅԱԿԻ ՍԿՉԲԻՆ) (2 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել վաղ պետական կազմավորումների (Ք. ա. III հազարամյակ - Ք. ա. I հազարամյակի սկիզբը) - վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, տվյալ ժամանակաշրջանի կարևոր փաստերը, իրադարձությունները բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու, արժևորելու կարողությունների զարգացմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա - ներկայացնել և բացատրել Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պետական կազմավորումների ձևավորման գործընթացը, հայկական քաղաքակրթության առաջացման ակունքները, ժամանակաշրջանը վաղ պետական կազմավորումները (Ք. ա. III հազարամյակ - Ք. ա. I հազարամյակի սկիզբը) - - արժևորել Արատտան՝ որպես առաջին վաղ պետական կազմավորում	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/7	27-31	§ 1. Քաղաքակրթության սկզբնավորումը Հայկական լեռնաշխարհում
1/8	31-33	§ 2 Հայկական պետական կազմավորումները Ք.ա. III հազարամյակում և Ք.ա I հազարամյակի սկզբին
ԲԱԺԻՆ 3. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ (16 ժամ)		
ԳԼՈՒԽ 1. ՎԱՆԻ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (3 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել Վանի թագավորության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, Վանի թագավորության կարևոր փաստերը, իրադարձությունները, նշանավոր գործիչների գործունեությունը բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու, արժևորելու կարողությունների զարգացմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ - բացատրել Վանի թագավորության հզորացման և անկման պատճառները, արքաների գործունեությունը, տնտեսությունը, պետական կարգը, բանակի կառուցվածքը - արժևորել Վանի թագավորության դերը հայոց պատմության մեջ:	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/9	34-38	§ 1. Վանի թագավորության կազմավորումն ու հզորացումը: Արգիշտի I
1/10	39-42	§ 2. Վանի տերությունը Սարգուրի II - ի և նրա հաջորդների օրոք: Թագավորության անկումը

1/11	42-45	§ 3. Վանի թագավորության տնտեսությունը, պետական կարգը և բանակը
ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՅԿԱԶՉՈՒՆ - ԵՐՎԱՆԴԱԿԱՆՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (4 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել Հայկազուն-Երվանդյանների թագավորության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, Հայկազուն-Երվանդյանների թագավորության կարևոր փաստերը, իրադարձությունները, նշանավոր գործիչների գործունեությունը բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու, արժևորելու կարողությունների զարգացմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ - ներկայացնել և բացատրել Հայկազուն Երվանդյանների արքայատոհմի հաստատումը, թագավորության վերելքի պատճառները, արքաների գործունեությունը, տնտեսությունը, պետական կարգը, բանակի կառուցվածքը - վերլուծել Հայկազուն Երվանդյանների թագավորության մասնատման հետևանքները:	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/12	46-50	§ 1. Հայաստանը Ք.ա. VII դարավերջից մինչև Ք.ա. 330-ական թթ.
1/13	50-53	§ 2. Հայոց թագավորությունները Ք.ա. 331-201 թթ.
1/14	53-56	§ 3. Հայկազուն-Երվանդականների թագավորության տնտեսությունն ու պետական կարգը
1/15		Կրկնություն (1 ժամ)
ԳԼՈՒԽ 3. ՄԵԾ ՀԱՅՔԻ ԱՐՏԱՂԵՍՅԱՆՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (6 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել Մեծ Հայքի Արտաշեսյանների թագավորության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, թագավորության կարևոր փաստերը, իրադարձությունները, նշանավոր արքաների գործունեությունը բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու, արժևորելու կարողությունների զարգացմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ - արժևորել արտաքին գործունը ճկուն կերպով օգտագործելու Արտաշես ստրատեգոսի կարողությունը, - վերլուծել Արտաշես I-ի ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը, գնահատել նրա գործունեությունը: - ներկայացնել Տիգրան Մեծի աշխարհակալ տերության աշխարհաքաղաքական բազմամշակութային, հասարակական միջավայրը, - գնահատել Տիգրան II-ի գործունեության արդյունքները և նշանակությունը: - գնահատել Արտավազդ II-ի որդեգրած արտաքին քաղաքականությունը: - գնահատել թագավորության դերը հայոց և համաշխարհային պատմության մեջ	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/16	57-62	§ 1. Նոր հարստության հիմնումը: Արտաշես I
1/17	62-69	§ 2. Հայաստանը աշխարհակալ տերություն: Տիգրան II Մեծ

1/18	69-74	§ 3. Ռազմարդարական նոր իրադրությունը Առաջավոր Ասիայում
1/19	74-78	§ 4. Հայաստանի պայքարն ընդդեմ Հռոմի ծավալապաշտական քաղաքականության: Արտավազդ II
1/20	78-80	§ 5. Արտաշեսյան թագավորության անկումը

**ԳԼՈՒԽ 4.
ՄԵԾ ՀԱՅՔԻ ԱՐՇԱԿՈՒՅԱՆ ՌԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ I-III ԴԱՐԵՐՈՒՄ
(3 ժամ)**

Նպատակ	Նպաստել Մեծ Հայքի Արշակունիների թագավորության հաստատման և ամրապնդման վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, թագավորության I - III դարերի կարևոր փաստերը, իրադարձությունները, նշանավոր արքաների գործունեությունը բացատրելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, համեմատելու, համադրելու, վերաբերմունք արտահայտելու, գնահատելու, արժևորելու կարողությունների զարգացմանը:
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ - համեմատել հայ Արշակունի տարբեր թագավորների գործունեությունը, - ներկայացնել և բացատրել հայ Արշակունի - թագավորների ժառանգական իշխանության հաստատումը ներկայացնել հայ Արշակունի թագավորների ժառանգական իշխանության հաստատումը և հայ Արշակունի թագավորներին ըստ գահակալման ժամանակագրական հաջորդականության, - վերլուծել և բացատրել Սասանյան հեղաշրջումից հետո հայ-պարսկական հարաբերությունների վատթարացման պատճառները

Ժամ	Էջ	Դաս
1/21	81-84	§ 1. Հայաստանը և Հռոմի ու Պարթևստանի մրցակցությունը
1/22	85-88	§ 2. Մեծ Հայքի թագավորությունում Արշակունիների գահակալումը
1/23	88-91	§ 3. Մեծ Հայքը III դարում: Ռազմավորության հասարակական կյանքը

ԲԱԺԻՆ 4. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄԸ (8 ժամ)

ԳԼՈՒԽ 1. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ Ք.Ա. IX – Ք. Ա. III ԴԱՐԵՐՈՒՄ (3 ժամ)

Նպատակ	Նպաստել մշակույթի զարգացման պայմանների, համահայկական թագավորությունների՝ Վանի թագավորության, Հայկազուն- Երվանդունիների ժամանակաշրջանների հոգևոր և նյութական մշակույթի նվաճումների վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը, կարողությունների զարգացմանը	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ - բացատրել, որ հայ ժողովուրդը իր ազգային մշակույթը կերտել է դեռևս հնագույն ժամանակներից Հայոց հայրենիքի տարածքում, - թվարկել Ք.ա. IX-Ք.ա. III դարերում ստեղծված մշակույթային կարևոր նյութական արժեքները՝ քաղաքներ, կառույցներ, - ներկայացնել գրային համակարգերը, հայտնաբերված արձանագրությունները, ծեսերը, առասպելները, վիպերգերը, կրոնական համակարգերը և դիցարանը:	
Ժամ	Էջ	Դաս

1/24	92-95	§ 1. Վանի թագավորության նյութական մշակույթը
1/25	95-97	§ 2. Համահայկական առաջին թագավորության հոգևոր մշակույթը
1/26	98-100	§ 3. Հայկագուն-Երվանդունիների ժամանակաշրջանի հոգևոր մշակույթը
ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ՀԵԼԼԵՆԻԶՄԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆՈՒՄ (5 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել հելլենիստական ժամանակաշրջանի մշակույթի զարգացման պայմանների, հելլենիզմին բնորոշ առանձնահատկությունների, հայկական հելլենիզմի փուլերի, հայոց դիցարանի, հայ հին դպրության, պատմագրության, բանահյուսության, թատրոնի, արվեստի և քաղաքակրթական նվաճումների մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը և կարողությունների զարգացմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա - բացատրել հելլենիզմը, - իմանալ հայ մշակույթին բնորոշ գծերը, - ներկայացնել հեթանոսական նոր պանթեոնը, - թվարկել հելլենիզմի շրջանի ձեռքբերումները հայկական մշակույթի տարբեր բնագավառներում, - բացատրել հայկական ազգային արժեհամակարգի առանցքը, սրբազան հայրենիքի պաշտամունք լինելը:	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/27	101-104	§1. Հայաստանը հելլենիստական դարաշրջանում
1/28	104-107	§2. Գիրք, պատմագրությունը, գրականությունը և տոմարը
1/29	108-109	§3. Ժողովրդական բանահյուսությունը և թատրոնը
1/30	110-114	§4. Արվեստը: Ազգային արժեհամակարգը և հին Հայաստանի քաղաքակրթական նվաճումները
1/31		Կրկնություն (1 ժամ)
1/32		Ամփոփում (1 ժամ)
Բ ՄԱՍ		
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԴԱՐԵՐՈՒՄ (34 ժամ)		
1/33	116	Ներածություն
ԲԱԺԻՆ 1		
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐՂԱՇՆԱԿՈՒՄԸ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԱՐԺԵՀԱՄԱԿԱՐԳԻՆ (10 ժամ)		
ԳԼՈՒԽ 1. ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀՈՉԱԿՈՒՄԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐՈՆ : ԱՎԱՏԱՏԻՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ (2 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու անհրաժեշտության, հայոց եկեղեցու ստանձնած առաքելության, և ավատատիրական հասարակության դասերի, հողատիրության ձևերի, գործակալությունների, բանակի զորատեսակների, վաղ միջնադարյան Հայաստանի նշանավոր քաղաքների վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա - ներկայացնել քրիստոնեության ընդունման պատմական նշանակությունը, - բացատրել ազգային և քրիստոնեական արժեքների համադրումը,	

		<ul style="list-style-type: none"> - թվարկել հողատիրության ձևերը և գործակալությունները - գնահատել գործակալությունների դերը երկրի կառավարման բնագավառում, - տարբերակել ազատների և անազատների դասերը, - գնահատել բանակի դերը միջնադարյան հայկական պետականության կյանքում, - մեկնաբանել գյուղական համայնքների և մասնավոր տնտեսությունների դերն ու կարևորությունը հայոց պետության կյանքում, - ներկայացնել հեթանոսական նոր պանթեոնը և տոմարը:
Ժամ	Էջ	Դաս
1/34	117-120	<u>§ 1. Քրիստոնեության հռչակումը պետական կրոն</u>
1/35	121-125	<u>§ 2. Ավատատիրության հաստատումը Հայաստանում</u>
ԳԼՈՒԽ 2.		
ԱՐՇԱԿՈՒՆՅԱՆՑ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ IV ԴԱՐՈՒՄ ԵՎ V ԴԱՐԻ ՄԿՁԲԻՆ (3 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել IV և V դարի սկզբի Արշակունի արքաների, նրանց օրոք տեղի ունեցած ամենանշանավոր իրադարձությունների, հայ-պարսկական հարաբերությունների վատթարացման պատճառների, Հայաստանի առաջին բաժանման մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը և Արշակունյաց թագավորության անկման պատճառները վերլուծելու կարողությունների զարգացմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա <ul style="list-style-type: none"> - թվարկել Արշակունի թագավորներին գահակալման ժամանակաշրջանի հաջորդականությամբ, - ներկայացնել առաջին հայ եկեղեցական ժողովը, Արշակ II-ի ձերբակալությունը Շապուհ II-ի կողմից, Արշակի և Վասակ Մամիկոնյանի պահվածքը Տիգրանում, - բնութագրել Պապ թագավորի պատմական կերպարը, - ներկայացնել Հայաստանի առաջին բաժանումը, - կարևորել հայոց գրերի գյուտը, - ներկայացնել հայոց պետականության անկման պատճառները: 	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/36	126-128	<u>§1. Պայքար կենտրոնական իշխանության ուժեղացման համար</u>
1/37	129-134	<u>§2. Արշակ II-ի և Պապ թագավորների քաղաքականությունը</u>
1/38	135-137	<u>§3. Հայոց Արշակունյաց թագավորության մայրամուտը</u>
ԳԼՈՒԽ 3. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԸ (5 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել V դարում, Մեծ Հայքում Արշակունյաց թագավորության անկումից հետո, ստեղծված իրավիճակի՝ մարգալանական կարգավիճակի, կրոնափոխության վտանգի ու սպառնալիքների, Ավարայրի ճակատամարտի դերի ու նշանակության, արաբական արշավանքների, խալիֆայության դեմ ապստամբությունների մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա	

		<ul style="list-style-type: none"> - բացատրել հայ նախարարական համակարգի դերը հայոց պետական կարևոր օղակների պահպանման գործում, - ներկայացնել Հայաստանի ինքնավարության վերականգնման համար հայ ժողովրդի մղած պայքարն արաբների դեմ և դրանց արդյունքները, - գնահատել ազատագրական պայքարի ղեկավարների գործունեությունը, - վերլուծել և գնահատել V դարի ապստամբությունների պատմական նշանակությունը, - վերլուծել VI դարում Հայաստանում Բյուզանդիայի և Պարսկաստանի վարած քաղաքականության հետևանքները: <ul style="list-style-type: none"> - - համեմատել Մամիկոնյան և Բագրատունի իշխանական տոհմերի դիրքորոշումն ազատագրական պայքարի ուղիների վերաբերյալ, - ներկայացնել Հայաստանի ինքնավարության վերականգնման ներքին ու արտաքին նախադրյալները, - վերլուծել և գնահատել 850-855 թթ համաժողովրդական ապստամբության պատմական նշանակությունը:
Ժամ	Էջ	Դաս
1/39	138-143	<u>§1. Արևելյան Հայաստանի մարզպանական կարգավիճակը: Վարդանանց պատերազմը</u>
1/40	143-146	<u>§ 2. Վահան Մամիկոնյանի գլխավորած ապստամբությունը 481-484 թթ.</u>
1/41	146-150	<u>§3. Հայաստանը VI դարում</u>
1/42	150-154	<u>§ 4. Հայաստանը VII դարում</u>
1/43	155-159	<u>§5. Հայ նախարարական համակարգը արաբական խալիֆայության գերիշխանության շրջանում</u>
1/44		Կրկնություն (1 ժամ)
ԲԱԺԻՆ 2. ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՉԱՐԳԱՑԱԾ ՄԻՋՆԱԴԱՐՈՒՄ (10 ժամ)		
ԳՆՈՒԽ 1. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆՅԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (4 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել Բագրատունյաց թագավորության հիմնադրման, հայոց պետականության և անկախության վերականգնման մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա <ul style="list-style-type: none"> - վերլուծել Անիի Բագրատունիների կենտրոնական թագավորության և տեղական թագավորությունների միջև եղած քաղաքական պայքարն ու ենթակայական հարաբերությունները, - մեկնաբանել Բագրատունյաց թագավորության հզորացման և անկման ներքին ու արտաքին պատճառները: 	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/45	160-164	<u>§ 1. Հայաստանի անկախության վերականգնումը և ամրապնդումը</u>
1/46	164-167	<u>§ 2. Բագրատունյաց Հայաստանի վերելքը</u>
1/47	168-172	<u>§3. Պետական կառավարման համակարգը: Տնտեսության վերելքը</u>

1/48	172-176	§4. Բագրատունյաց թագավորության մասնատումն ու անկումը
ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ XI-XIV ԴԱՐԵՐՈՒՄ (2 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել Հայաստանում կենտրոնական թագավորության անկման հետևանքների, օտար նվաճողների դեմ պայքարի արդյունքների, Չաքարյան իշխանական տոհմի դերը Հայաստանի հյուսիս-արևելյան շրջանների ազատագրման գործի մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ -Վեր հանել Չաքարյան իշխանական տոհմի դերը Հայաստանի հյուսիս - արևելյան շրջանների ազատագրման գործում -Ներկայացնել հայ ժողովրդի օտար նվաճողների դեմ մղած պայքարի կարևոր մի քանի փաստեր: - Մեկնաբանել քոչվորների դեմ մղած պայքարի հետևանքները	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/49	176-179	§ 1. Հայաստանը XI դարի երկրորդ կեսին
1/50	179-182	§ 2. Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը օտար նվաճողների դեմ (XII- XIVդարեր)
ԳԼՈՒԽ 3. ԿԻԼԻԿՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ (4 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել Ռուբինյանների անկախ իշխանության առաջացման, Կիլիկյան թագավորության ստեղծման ներքին և արտաքին նախադրյալների, Հեթումյան և Լուսինյան արքայատոհմերի թագավորների գործունեության մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ -գնահատել հայրենիքի՝ բնիկ տարածքներից դուրս պետականություն կերտելու հայ ժողովրդի ձգտումը -Բացատրել մոնղոլների հետ դաշնակցելու՝ Հեթում I-ի քաղաքականության պատճառները -Ներկայացնել Կիլիկիայի հայկական թագավորության թուլացման ու անկման պատճառները	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/51	183-185 186-189	§ 1. Հայկական պետականության ստեղծումը § 2. Կիլիկյան Հայաստանի ամրապնդումը: Հայոց թագավորության վերականգնումը
1/52	190-193	§ 3. Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը XIII- XIVդդ.
1/53	194-197	§ 4. Կիլիկյան Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունները և պետական կարգը
1/54		Կրկնություն(1 ժամ)
ԲԱԺԻՆ 3. ՀԱՅՈՑ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՒՇ ՄԻՋՆԱԴԱՐՈՒՄ (4 ժամ)		
ԳԼՈՒԽ 1. ԿՈՐՈՒՄՏՆԵՐԻ ԵՎ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆ (XV դ. առաջին կես) (3 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել հայկական անկախության անկման, ազատագրական լեգենդների, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի աթոռի վերականգնման, Հայաստանի ազատագրության պայքարի և հայկական իշխանությունների (Արցախի, Սյունիքի	

		մելիքությունների, Չեյթունի իշխանության) մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը
Վերջնարդյունքներ		Կարողանա - գնահատել հայոց եկեղեցու գործունեությունը - ներկայացնել աղանդավորական շարժումների վտանգները, - բացատրել Ամենայն Հայոց կաթողիկոսական աթոռն Էջմիածնում վերահաստատելու անհրաժեշտությունն ու նախադրյալները, - վերլուծել XVI-XVII դարերի թուրք-պարսկական տիրապետության տակ ապրող հայ ժողովրդի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը, - վերլուծել 1604 թվականի հայերի բռնագաղթի պատճառները և հետևանքները, - համեմատել թուրք-պարսկական իշխանությունների վարած քաղաքականությունն Արմտյան և Արևելյան Հայաստանում:
Ժամ	Էջ	Դաս
1/55	198-200	§1. Հայտատանր XV դարում
1/56	200-202	§2. Հայտատանր XV դարում և XVII դարի առաջին կեսին
1/57	204-206	§3. Հայաստանի ազատագրության համար պայքարի աշխուժացումը
ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹՁԱՎԱՅՐԵՐԸ XV-XVII ԴԱՐԵՐՈՒՄ (1 ժամ)		
Նպատակ		Նպաստել գաղութ հասկացության բնութագրի, գաղթավայրի առաջացման պատճառների, ընդհանուր զարգացման փուլերի, հայկական գաղթօջախների գործունեության և տարբեր երկրներում նրաց դերի մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը
Վերջնարդյունքներ		Կարողանա - ներկայացնել գաղթօջախների առաջացման պատճառները - թվարկել հայկական գաղթավայրերի ընդհանուր պատմության փուլերը - նշել այն երկրները որտեղ կային հայկական գաղթօջախներ - գնահատել հայերի դերը այդ երկրներում - նկարագրել հայերի հիմնական զբաղվածությունը
Ժամ	Էջ	Դաս
1/58	206-209	§ 1. Հայկական գաղթավայրերի առաջացումը: Եվրոպայի և Ասիայի համայնքները
ԲԱԺԻՆ 4. ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ (8 ժամ)		
ԳԼՈՒԽ 1. ԱՉԳԱՅԻՆ-ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՉԱՐԳԱՅՈՒՄԸ (3 ժամ)		
Նպատակ		Նպաստել Մեսրոպ Մաշտոցի, նախամաշտոցյան գրերի, գրերի դերի, դպրոցների, թարգմանչական գրականության, V դարի պատմիչների, փիլիսոփայության և այլ գիտությունների, բնափիլիսոփայության, տիեզերագիտության, աշխարհագրության, իրավունքի, արվեստի և եկեղեցու կանոնական գրականության մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը
Վերջնարդյունքներ		Կարողանա - ներկայացնել Մեսրոպ Մաշտոցի գործունեությունը և գրերի գյուտի նշանակությունը, առաջին հայերեն նախադասությունը - թվարկել մի քանի դպրոցների անվանումներ

		- նշել մի քանի պատմիչների, փիլիսոփաների, տիեզերագետների, իրավունքի , աշխարհագրագետի, արվեստագետի ներկայացուցիչների անուններ և աշխատությունների անուններ:
Ժամ	Էջ	Դաս
1/59	210-212	§1. Հայ գրերի գյուտը
1/60	213-215	§2. Հայ մշակույթի ոսկեդարը
1/61	215-218	§3. Մշակութային ձեռքբերումները VI – VIII դարերում
ՔԼՈՒԽ 2. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ X-XIV ԴԱՐԵՐՈՒՄ (3 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել X-XIV դարերում դպրոցների, համալսարանի , պատմագիրների, իրավունքի և բնափիլիսոփաների, գրականության և արվեստի՝ ճարտարապետության, քանդակագործության , նկարչության վերաբերյալ գիտելիքների ձեռքբերմանը:	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ - ներկայացնել դպրոցների տեսակաները և համալսարանների կառուցվածքը - թվարկել այն պատմիչներին, ովքեր ստեժագործել են ժամանակագրության ժանրում, նաև իրավունքի և բնափիլիսոփաների ներկայացուցիչների - մեկնաբանել գրականության ուղղությունները, արվեստի ճյուղերի ուղղվածությունը:	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/62	219-222	§1. Մշակույթի վերելքը: Կրթությունը
1/63	224-226 222-224	§2. Պատմագրությունը §3. Իրավունքը և բնափիլիսոփայությունը
1/64	226-229	§4. Գրականությունը և արվեստը
ՔԼՈՒԽ 3. ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ԴԺՎԱՐԻՆ ժԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ (XV-XVII դ. առաջին կես) (2 ժամ)		
Նպատակ	Նպաստել XV-XVII դ. առաջին կեսին հայ տպագրության ձևավորման, կրթության զարգացման, դպրոցների տեսակների, նշանավոր գործիչների, պատմագիրների, բնագետների, բժշկության, արվեստի կարևոր ճյուղերի մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը	
Վերջնարդյունքներ	Կարողանա՝ Ներկայացնել հայկական մշակույթի պահպանման ու զարգացման հիմնական պայմանները, տպագրության սկզբանավորման տարեթիվն և առաջին հայ տպագրի անունը - նշել XV-XVII դ. առաջին կեսին հայ դպրոցների տեսակներ և տալ գործիչների անվանումներ - ներկայացնել գիտության ճյուղերը և ներկայացուցիչներին - ներկայացնել արվեստի ճյուղերը և թվարկել մի քանի գործիչների անուններ	
Ժամ	Էջ	Դաս
1/65	230-232	§1. Հայկական տպագրությունը: Կրթությունը
1/66	232-234	§2. Գիտությունը և արվեստը
1/67		Կրկնություն

01.09.2022թ.

Այս գրքի 5:

Ըստ ազգ. քանակի քաղաքի քաղաքացի
Հանրային /Կ. Մանուկյան/: